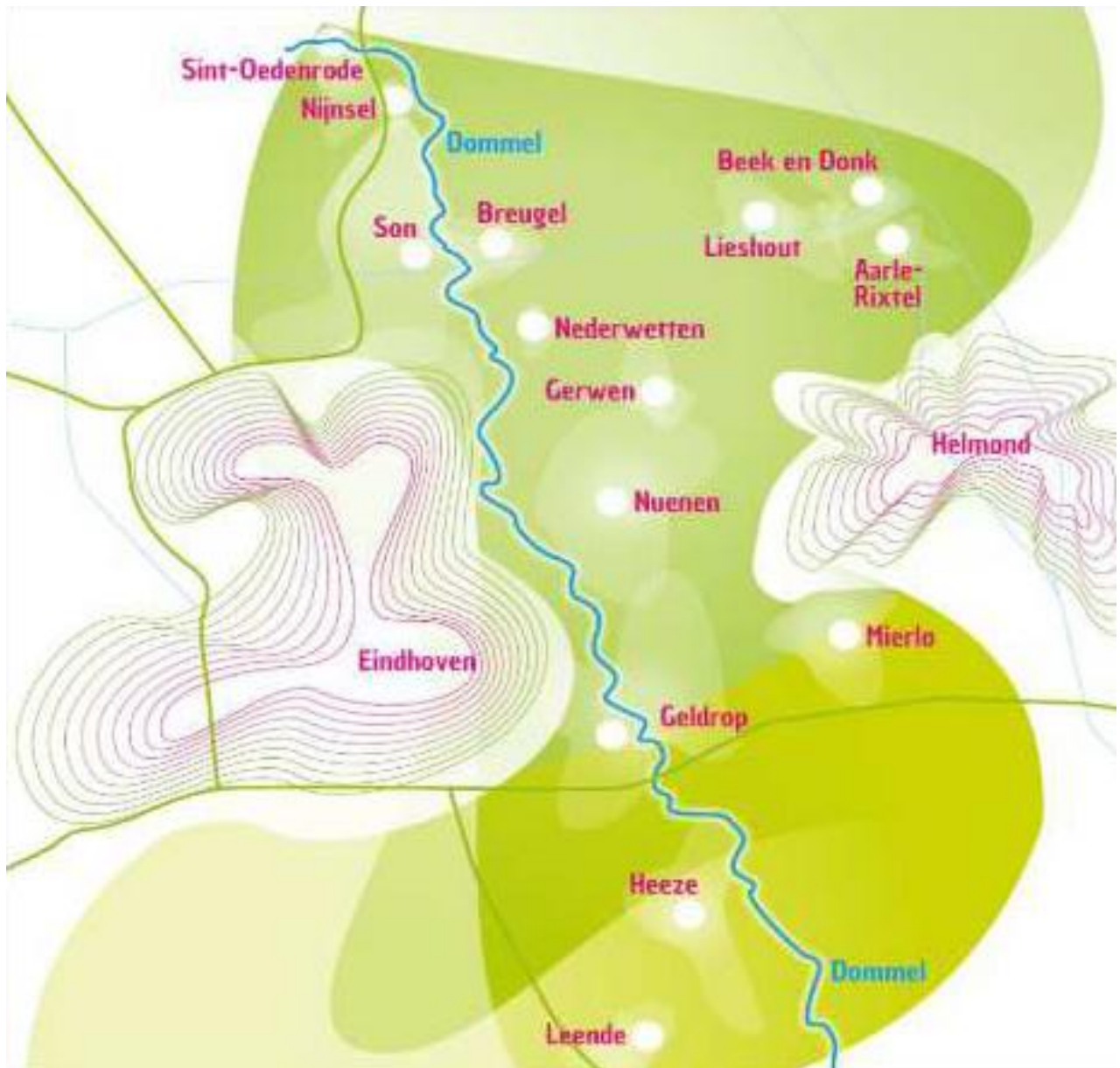

De Groene Dommelvallei

Dat zijn wij en dat blijven wij

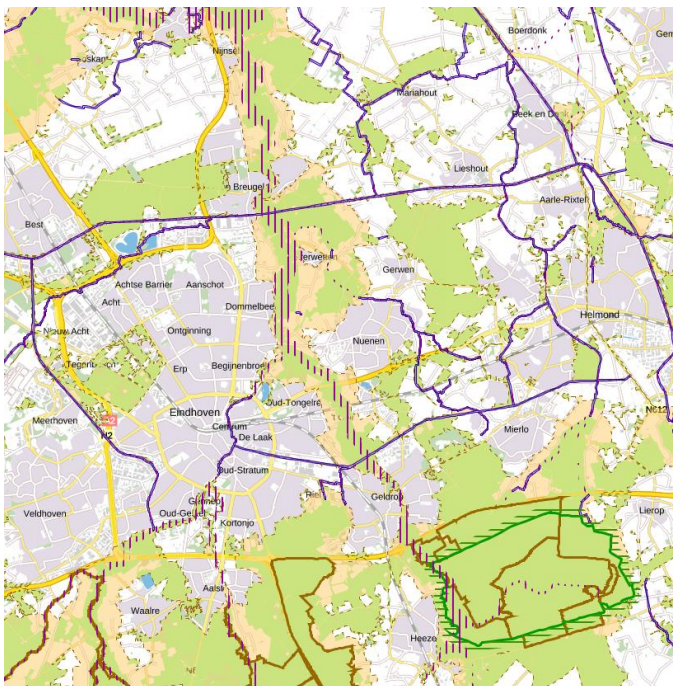
Ambities en doelstellingen

Het beekdal van de Kleine Dommel en Dommel en onze bosgebieden zijn de robuuste ecologische noord-zuidstructuur binnen de Dommelvallei gemeenten. Dit versterken wij door binnen onze invloedssfeer te zorgen dat:

- De biodiversiteit verder toeneemt.
- Natuurinclusief de norm is bij bouwen, landgebruik, inrichting en beheer.
- We ontwerpen vanuit het landschap conform het masterplan Van Gogh Nationaal Park.
- We de maatschappelijke verankering versterken van natuur en landschap.

De samenwerking binnen de Dommelvallei op het gebied van natuur en landschap gaan we versterken met de volgende uitgangspunten:

- Groene karakter behouden in sterk verstedelijkt gebied
- Economische groei draagt bij aan ecologische groei
- Natuur en landschap als vliegwiel voor recreatieve initiatieven
- Bestuurlijke samen optrekken: “Alleen ga je sneller, maar samen kom je verder”
- Ambtelijk samen optrekken. Met zijn drieën als één optreden binnen SGE en MRE.
- Goede samenwerking met buurgemeentes (Someren, Heeze-Leende, Helmond, Eindhoven, Laarbeek, Best, Meierijstad)

Bovenstaand kaartbeeld uit de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant geeft de doelstelling/visie in één oogopslag weer. De groene gebieden vormen het Natuurnetwerk Brabant en daarnaast staat in lichtgeel de attentiezone waterhuishouding.

Deze structuur is de basis van onze inspanningen op het gebied van natuur en landschap. Maar de opgave start al bij onze voordeur, namelijk het natuurinclusief bouwen en beheren van onze directe leefomgeving. Biodiversiteit is niet iets dat in natuurgebieden plaatsvindt maar werkelijk overal. Dus ook in het stedelijk gebied en in het agrarische gebied.

Van Gogh Nationaal Park (Son en Breugel, Nuenen en Geldrop-Mierlo)

We zijn partner van in Van Gogh Nationaal Park. Deze deelname is op SGE niveau gezamenlijk opgepakt.

In het masterplan van het Van Gogh Nationaal Park werken we vanuit de gedachte (het kompas) dat bij ruimtelijke ingrepen altijd de versterking van de ruimtelijke landschappelijke kwaliteit voorop staat.

Binnen het Van Gogh Nationaal Park wordt gewerkt aan een viertal ontwikkellijnen:

1. Natuur, landschap en erfgoed als kans.

Hieronder vallen alle projecten voor het realiseren van het Natuurnetwerk Brabant, het toevoegen van nieuw bosareaal en het inrichten van de ecologische verbindingzones. Het herstel van de watermolenlandschappen vormt een combinatie van natuur met erfgoed. Ook het behouden en versterken van historische agrarische cultuurlandschappen valt hieronder.

2. Perspectief voor boeren en duurzame (voedsel)productie.

Deze ontwikkellijijn wordt opgepakt via de regelingen in de bestemmingsplannen Buitengebied.

Projecten binnen deze ontwikkellijijn zijn: Brabants Bodem en Boer, Bier, Water .

3. Natuur en landschap tot in het hart van de stad.

Hieronder valt het ecologisch beheer van onze bermen, plantsoenen, parken en bossen tot in onze dorpskernen. Hierbij kan ook het natuur inclusief bouwen worden geschaard.

4. Ontwikkeling van duurzaam (cultuur)toerisme.

Alle ontwikkelingen rondom van Gogh en het weverijverleden zijn voorbeelden van duurzaam cultuurtoerisme volgens deze ontwikkellijijn. Ook het openstellen van het buitengebied voor de fietser en de wandelaar en dus het beleefbaar maken van ons landschap en zijn verleden zijn goede voorbeelden.

Verstedelijkingsakkoord Stedelijk Gebied Eindhoven (Son en Breugel, Nuenen en Geldrop-Mierlo)

Binnen het samenwerkingsverband Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE) wordt gewerkt aan een verstedelijkingsakkoord dat voortkomt uit de MIRT afspraken. Een belangrijk uitgangspunt uit de MIRT en daarmee ook het verstedelijkingsakkoord is dat er in principe geen nieuwbouw plaatsvindt buiten het bestaand stedelijk gebied. De opgave van 62.000 woningen mag niet ten koste gaan van het groene buitengebied. Deze werkwijze sluit ook aan bij de eerder genoemde uitgangspunten van het Van Gogh Nationaal Park. Mocht er onverhoopt toch een beroep worden gedaan op de buitenruimte dan kan dat alleen als hierdoor het omliggende landschap voldoende wordt versterkt. Dit moet een integrale rood met groene ontwikkeling zijn.

Bij de binnenstedelijke oplossingen is een gezonde groene leefomgeving ook het uitgangspunt. Dit met het oog op het versterken van de biodiversiteit in het stedelijk gebied.

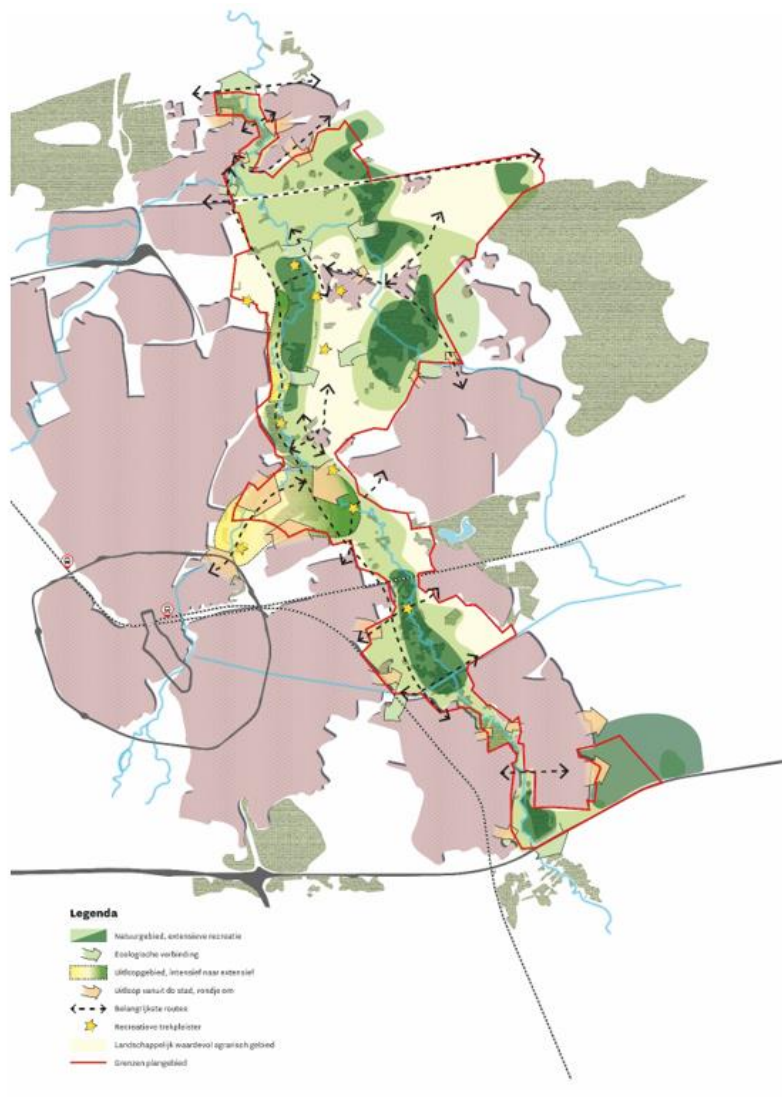

De komende periode zal hiervoor binnen SGE verband nog een verdere uitwerking plaatsvinden.

In het verstedelijkingsakkoord is nu opgenomen dat er per woning minimaal 8 m² aan groen moet worden toegevoegd. Bij voorkeur dient dit binnen de stedelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. Hierbij kan worden gedacht aan openbaar groen in de vorm van een park maar ook gebouwen kunnen groen worden ingericht met dak- en gevelbeplanting.

Dommeldal uit de Verf (Son en Breugel, Nuenen en Geldrop-Mierlo)

Afbeelding 2: Visie Dommeldal uit de Verf 2.0

Het project Dommeldal uit de Verf heeft als doel om het Natuurnetwerk Brabant voor 2028 te realiseren in het beekdal van de Kleine Dommel / Dommel. De drie Dommelvallei-gemeenten werken hierin samen met onze partners: gemeente Eindhoven, Brabants Landschap, Staatsbosbeheer, Waterschap de Dommel en de ZLTO. De visie op het projectgebied (zie afbeelding 2) laat zien dat de groene ambitie voor het gebied voor een groot gedeelte binnen dit project wordt opgepakt. Het project kijkt naast de natuurontwikkeling ook naar meekoppelkansen voor landbouw, recreatie en erfgoed. Voor dit project is een speciale stuurgroep en projectgroep ingericht. Op deze wijze wordt de voortgang bewaakt en verantwoording afgelegd.

In het gebied ligt een opgave om ongeveer 400 hectare grond aan te kopen en in te richten als natuur. Voor de aankoop van de gronden hebben de gemeenten geld vrijgemaakt binnen hun begroting. Iedere partner heeft dit geregeld voor het gebied dat aan hen is toegewezen.

Landgoed Gulbergen (Nuenen en Geldrop-Mierlo)

Landgoed Gulbergen is de kans om de groene dooradering binnen de Dommelvallei een daadwerkelijke boost te geven. Het landgoed kent zijn oorsprong in de behoefte aan een stortlocatie voor huisvuil van de gehele regio. Hierbij is de afspraak gemaakt dat de vuilstortlocatie zou worden opgeleverd als een landschapspark.

Inmiddels heeft Metropoolregio Eindhoven (MRE) de regie weer naar zich toegetrokken om tot een daadwerkelijke invulling te komen. De gemeenten Geldrop-Mierlo en Nuenen trekken hierbij samen op. In 2021 zal er een keuze gemaakt gaan worden voor een ontwikkelscenario. Hiervoor wordt een participatietraject opgezet zodat iedereen aan bod kan komen om mee te denken.

Vanuit natuur en landschap is het een zeer strategische plek om de bosgordel tussen de Strabrechtse Heide en het Vresselsbos te versterken. Ieder scenario zal moeten bijdragen aan deze verbinding. In de visie van beide gemeentes zal Landgoed Gulbergen zich ontwikkelen als een recreatief park in een landschappelijke setting.

De uitdaging voor het MRE zal zijn om de nieuwe ontwikkeling budgetneutraal uit te voeren vanwege de beperkte mogelijkheden voor een rode ontwikkeling ten opzichte van de te behouden en versterken groene ontwikkeling.

Projecten Son en Breugel

Son en Breugel heeft een heel groen karakter, met beekdalen en veel bos, zelfs tot in de kern. Er liggen diverse (kansen voor) ecologische oost-west verbindingen van en naar het Dommeldal. Zo wordt een ecologische verbinding gemaakt over bedrijventerrein Ekkersrijt, samen met waterschap de Dommel en ondernemers. Vervolgens stroomt de Grote Beek dwars door Son, waarbij herontwikkeling van Zonhove kansen biedt. Natuur- en klimaatopgaven komen hier samen in bebouwd gebied. Bij de plannen voor de 2^e ontsluiting Ekkersrijt ligt een opgave voor natuur- en landschappelijke inpassing gericht op versterking van de ecologische structuur richting Dommeldal.

Samen met gemeente Best wordt gewerkt aan Ontwikkelingsvisie Nieuwe Heide en Oud Meer, over hoe we dit bos- en natuurgebied in toekomstige decennia willen gaan ontwikkelen met thema's als recreatie, ecologie, klimaat en beheer. Agrarisch gebied Sonniuswijk, een jong heideontginningslandschap, is in transitie naar een multifunctioneel landschap - met rood-groen component en opgaven als bosontwikkeling, natuurontwikkeling/vernatting en energie.

Het park bij nieuwbouwwijk Sonniuspark wordt ingericht met oog voor biodiversiteit en klimaat. Er ligt nog een opgave in de recreatieve uitloop van omwonenden richting het Dommeldal, met beleving van het historisch watermolenlandschap Wolfswinkel, waar natuurorganisaties werken aan natuurontwikkeling langs de Dommel ten noorden van de Planetenlaan.

In het centrum van Son ligt een vergroenings- en klimaatopgave (waterberging, natuurlijke verkoeling), waarbij park Vroonhoven wordt heringericht met oog voor beleving van de Dommel. Ecologisch bermbeheer en ecologisch bosbeheer zijn/worden verweven in het onderhoud. Er wordt geëxperimenteerd met omvorming van plantsoen naar bloemrijk grasland. Bij nieuwbouw en herinrichting wordt gekeken naar de waarde van flora en fauna binnen bebouwd gebied, zo getuigt de vleermuistoren. Bij de Bestseweg zijn faunavoorzieningen gerealiseerd.

Son en Breugel doet ook mee aan de stimuleringsregeling landschap om zo landschappelijke verbeteringen door particulieren te stimuleren. Bewoners zijn ook actief via natuurwerkgroepen, plaatsing van nestkasten en klimaatadaptatie door afkoppelen van regenwater (= meer infiltratie naar beekdal).

Projecten Nuenen

Nuenen organiseert tweemaal per jaar een netwerkbijeenkomst voor alle “groene” partners zoals IVN, ZLTO, Wildbeheereenheid, terreinbeheerders en groene ondernemers.

Binnen Nuenen vinden een aantal natuur en landschapsprojecten plaats zonder samenwerking met de andere twee Dommelvallei gemeenten. Op de foto hierboven is het verwachte eindresultaat te zien van het ecologisch inrichten van de oever van de Hooidonksche Beek. Dit project is uitgevoerd samen met het waterschap De Dommel en in samenwerking met HAS-Den Bosch.

Nuenen neemt deel aan het Stila en het Erven Plus project waarmee er subsidie wordt versterkt aan met name agrarische ondernemers voor het verbeteren van de biodiversiteit op het bedrijf inclusief het erf en de gebouwen.

Nuenen stimuleert ontwikkelaars om te komen tot natuurinclusief bouwen, hierbij wordt extra aandacht gegeven aan gebouwgebonden soorten. Samen met IVN zijn in het dorp bijenveldjes aangelegd. Het bermen beheer vindt plaats vanuit een ecologisch oogmerk.

Het ontwikkelen van Nuenen-West is direct gekoppeld aan de inrichting van het Dommelpark tussen de wijk en de Kleine Dommel.

Bij de reconstructie van wegen zoals onlangs de Broekdijk worden meteen faunapassages aangelegd. Bij de Broekdijk is op verzoek van het Brabants Landschap een dassentunnel aangelegd.

Projecten Geldrop-Mierlo

Het gebied Gijzenrooi kenmerkt zich door een nog een vrij authentiek kleinschalig agrarisch landschap. Om dit bijzondere landschap te behouden, te versterken en beter beleefbaar te maken willen we een gebiedsgericht proces opstarten. Hierin willen we met de bewoners, de omgeving en de gebiedspartners als het Brabants Landschap en waterschap de Dommel in gesprek om alle kansen, wensen en belemmeringen in beeld te brengen en samen te werken aan een nog mooier Gijzenrooi.

Ook de aanstaande verbreding van de A67 voor het wegvak Leenderheide-Geldrop in noordelijke richting wordt een belangrijke uitdaging om de impact op natuur en landschap zo beperkt mogelijk te laten zijn. En dit juist als een kans te zien om betere ecologische verbindingen te leggen met achterliggende heidegebieden.

Het opgestarte Gebiedsgerichte Aanpak Strabrechtse heide, vooral geïnitieerd vanuit de stikstofproblematiek, heeft ook impact op het bos- en natuurbeheer, met name voor de bossen van de direct aangrenzende Molenheide.

Ook blijven ingezet worden op het versterken van de natte natuurparel Sang en Goorkens, waarvoor de gebiedsvisie Mierlo Oost waarschijnlijk nieuwe mogelijkheden zal gaan bieden. Ook zal dit de bebouwde kom van Mierlo landschappelijk beter gaan verbinden met Sang en Goorkens.

Het onderwerp biodiversiteit heeft een volwaardige plaats in de Nota Duurzaamheid en krijgt een steeds volwaardigere rol bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. In het verlengde hiervan neemt Geldrop-Mierlo ook deel aan de regelingen STILA en Erven Plus, waardoor het voor onze inwoners net iets makkelijker wordt gemaakt om nieuwe landschapselementen aan te leggen of om op hun erf meer ruimte te bieden voor biodiversiteit.

Organisatiestructuur:

Bestuurlijk overleg:

De portefeuillehouders komen twee jaar per jaar om te spreken over de voortgang van de ambitie uit dit document.

Ambtelijk overleg

Tweemaal per jaar komen de afdelingshoofden en de projectleiders bijeen om te spreken over de voortgang van de ambitie uit dit document.

De ambtelijke projectgroep komt in principe maandelijks een halve dag bijeen om de projecten af te stemmen en ervaringen te delen.

Jaarlijks wordt er een college brede conferentie georganiseerd over het thema Natuur en Landschap binnen de Dommelvallgemeenten.

Bestuurlijk proces:

Deze notitie wordt gelijktijdig vastgesteld door de colleges. Hierna wordt het als met een Raadsinformatiebrief aangeboden aan de raden. Hiervoor zal een persmoment wordt georganiseerd.

Projecten planning (gezamenlijk):

Dommeldal uit de verf

2022	Uitvoering Plan van Aanpak
2024	Tussenbalans
2028	Afgerond (100% realisatie Natuurnetwerk Brabant)

Van Gogh Nationaal Park

2022	Verkrijgen status Van Gogh Nationaal Park
2022	Implementatie kompas Masterplan binnen gemeenten
2024	Verlenging deelname in SGE verband

Verstedelijkingsakkoord SGE Eindhoven

2022	Ondertekening Verstedelijkingsakkoord
2040	Woningbouw opgave van 60.000 gerealiseerd

Projecten planning (Geldrop-Mierlo en Nuenen gezamenlijk)

Landgoed Gulbergen

2022	Vaststellen ontwikkelscenario
2022	Opstellen omgevingsplan voor gewenst scenario
2024	Start realisatie gewenst scenario
2027	Oplevering Landgoed Gulbergen

Subsidieregeling Erven Plus

2022	Start inschrijving deelnemers
2024	Besluitvorming over verlenging deelname

Subsidieregeling Landschap (STILA)

2022	Uitvoering
2025	Besluitvorming over verlenging deelname

Projecten planning Geldrop-Mierlo

Gebiedsproces Gijzenrooi

2022	Vaststellen streefbeeld en uitvoeringsprogramma
2023	Start uitvoering
2026	Afronding gebiedsproces

Verbreding A67

2022	Landschapsplan verbreding A 67
2023	Ontwerp tracé besluit
2024	Tracé besluit
2028	Verbreding A67 gereed

Gebiedsgerichte aanpak Strabrechtse heide

2022	Afronding verkenning GGA Strabrecht / koersdocument
2023	Plan van Aanpak gereed

Mierlo Oost (Natte natuurparel Sang en Goorkens)

2022	Vaststellen structuurvisie Mierlo Oost / verlenging WVG
2023	Opstellen omgevingsplan

Projecten planning Nuenen

Ecologische inrichting Hooidonksche Beek

2022	Afronding inrichting
2023	Start beheer

Dommelpark

2022	Afronding inrichting
2022	Grondruil met Staatsbosbeheer
2023	Start inrichting en beheer

Projecten planning Son en Breugel

Ecologische verbindingszone over bedrijventerrein Ekkersrijt

2022	Start inrichting
2023	Start beheer

Ecologische verbinding Groote Beek door Son

2021 ev	Herinrichting terrein Zonhove door Zonhove
---------	--

Park Sonniuspark

2022	Afronding inrichting
2023	Start beheer

Ontwikkelingsvisie Nieuwe Heide & Oud Meer

2022	Vaststellen Ontwikkelingsvisie
2022 ev	Start uitvoering projecten

2^e ontsluiting Ekkersrijt

2022	Opstellen plan natuur- en landschappelijke inpassing
2022	Planvorming

Gebiedsontwikkeling Sonniuswijk

2022	Vaststellen Omgevingsvisie Son en Breugel
2022	Gebiedsgerichte uitwerking (planvorming)

Vergroening centrum Son en herinrichting Park Vroonhoven (aan de Dommel)

2022	Visievorming
------	--------------

Natuurontwikkeling Dommeldal (noordzijde Planetenlaan) door Ark en Staatsbosbeheer

2022 ev	Grondverwerving / inrichting / beheer
---------	---------------------------------------

Kaartbeeld

